

JABŁOŃSKI herbu własnego; przybyli do Moskwy około 1580. Stanowili odgałęzienie pradawnej rodziny polskiej.

A. Boniecki (*Herbarz polski*, t. 8, s. 117-125) notuje: *"Jabłońscy. Domów tego nazwiska znanych jest pięć i oprócz Bończyców, którzy wzięli swą nazwę od wsi Jabłonny, leżącej w powiecie lubelskim, wszyscy inni, jak się zdaje, posiadali liczne wsie Jabłonie i Jabłonki w Ziemi Bielskiej, od których nazwiska swe wzięli".*

"Urodzony i szlachetny" pan Sepetko Jabłoński figuruje w jednym z dokumentów Metryki Litewskiej z dnia 24 lipca 1469 roku. (*Russkaja istoriczeskaja Biblioteka*, t. 15, s. 239).

Urodzony Adam Jabłoński, w 1613 roku pisarz liwski, był poborcą podatków na Ziemię Liwską (*Volumina Legum*, t. 3, s. 116).

W jednym z listów wojewody putywlskiego Jurija Dołgorukowa (grudzień 1647) figuruje imię posłańca kniazia Jeremiego Wiśniowieckiego, szlachcica Wojciecha Jabłońskiego. (*Akty otnosiaszczijesia k istorii Jugo-Zapadnoj Rossii*, t. 3, s. 103).

Jan Jabłoński był stolnikiem nowogródzkim około 1740 roku.

Według danych heroldii wileńskiej protoplastą kresowych Jabłońskich był urodzony Stanisław Jabłoński, poborca Ziemi Liwskiej, zaszczycony dostojnością szlachecką dziedzic dóbr Jabłonią - Dobki, którego przodkowie mieli nadane od Stefana, króla polskiego, wielkiego księcia litewskiego za przywilejem z roku 1582 (7.II). Tenże Stanisław Jabłoński z Katarzyną Okolińską spłodził dwóch synów, Jana i Piotra, którym w 1629 roku zostawił w spadku cały majątek. Jan Jabłoński ożenił się z Eufrozyną Pawłowską i wydał na świat synów Albrechta i Symona, którzy też po nim odziedziczyli ojcowskie gniazdo Jabłonie i Dobki. W końcu XVII w. jedna z gałęzi tego domu puściła korzenie na Litwie.

Wywód familii urodzonych Jabłońskich z roku 1819 (18.XII), zatwierdzony przez heroldię wileńską, podaje: *"ta familia od dawnych czasów zamieszkała w powiecie wiłkomierskim, używając prerogatyw stanowi szlacheckiemu właściwych, jeszcze w roku 1802 złożyła papiery swej rodowitości w ręku jwgo Antoniego Szpakowskiego, miecznika i regenta powiatu wiłkomierskiego, dla przedstawienia w Deputacyi Wywodowej Guberni Litewsko-Wileńskiej. Gdy one zaginęły, posiadacza rewers na wzięte papiery z poszczególnieniem tranzaktów przy tymże rewersie złożonych, że Tadeusz i Tomasz Jabłońscy z Piotra pochodzą, to dowodzą metryki chrztu w księgach kościoła parafialnego pogirskiego zapisane. Primo, Tadeusza, 1744 decembra 13 dnia; secundo, Tomasza, 1747, oktobra 23 dnia. Tadeusz bezpotomnie życie skończył, a zaś Tomasz dwuch zostawił synów (...).*

Na fundamencie przeto takowych zaprodukowanych dowodów, rodowitość szlachecką domu urodzonych Jabłońskich próbujących, my, zastępca marszałka

gubernskiego oraz deputaci wywodowi (...) familią urodzonych Jabłońskich, a mianowicie wywodzących się, jako to Wincentego z synami Adamem, Antonim i Ignacym oraz Ignacego z synem Januszem za rodowitą szlachtę polską uznajemy, ogłaszamy i onych do Księgi Szlachty Guberni Litewsko-Wileńskiej klasy pierwszej zapisujemy..." (CPAH Litwy w Wilnie, f. 391, z. 4, nr 1138, s. 15-16).

Jabłońscy herbu Jasieńczyk brali żony m.in. z Pietkiewiczów, Skokowskich, Medyńskich, Kuleszów, Żyżmorskich, Karpowiczów, Gorbatowskich, Kierbiedziów, Ciechanowiczów; posiadali kamienice w Wilnie, jak też dobra Zaborze i inne w powiecie oszmiańskim.

Był też ród Jabłońskich - Tatarów, zamieszkałych w powiecie trockim. Oni byli spokrewnieni z Chazbejewiczami, Rejżewskimi, Aleksandrowiczami.

Jabłońscy herbu Samson, jak się wydaje, należeli do tegoż domu co Jasieńczykowie, wywodzili się z Ziemi Liwskiej, a posiadłości mieli w powiatach oszmiańskim, nowogródzkim, wiłkomierskim. Poświadcza to ich *"wywód"* z 13 marca 1812 roku, sporządzony w heroldii wileńskiej. (CPAH Litwy w Wilnie, f. 391, z. 1, nr 914, s. 191-192).

JACKOWSKI. Rosyjscy Jackowscy wywodzili się z polskiej szlachty Wołynia. (Por.: Miłodarowicz, t. 2, cz. 6, s. 226). Używali godła Gozdawa.

Jan Kazimierz na Brudzicach Jackowski w 1648 roku w imieniu województwa sieradzkiego podpisał elekcję króla Jana Kazimierza. (*Volumina Legum*, t. 4, s. 103).

Uchwała sejmu warszawskiego z 1661 roku pozostawiała za Janem Fedorowiczem Jackowskim miejscowości Kruczennikow i Dmitrow Bułów z młynami. (*Volumina Legum*, t. 4, s. 359).

Wywód familii urodzonych Jackowskich herbu Gozdawa z 22 czerwca 1804 roku mówi, że ta rodzina *"od najdawniejszego czasu z przodków krwią szlachecką zaszczyconych pochodząca, używała właściwych stanowi szlacheckiemu prerogatyw i posiadała dziedziczne w Koronie ziemne possesye oraz za różne czyny wojennej popisy rycerskie w niektórych osobach swoich herb Gozdawa miała nadany"*. Krzysztof Jackowski przeniósł się z Korony do Litwy i wszedł tu w województwie wileńskim w posiadanie dóbr Niemejkiszki (Bieciukiszki) i zostawił po sobie synów Bartłomieja i Michała, którym w 1690 roku dobra dziedziczne zostawił. Później odgałęzili się Jackowscy w okolice Wiłkomierza, Grodna, Wilna, stali się bardzo liczni. (CPAH Litwy w Wilnie, f. 391, z. 1, nr 914, s. 162-164, 193-194, 234-235).

JACYNA. Używali herbu własnego i przydomku Onoszkowicz. Wywodzili się prawdopodobnie z Wołynia. W 1820 roku heroldia wileńska uznała liczną grupę Jacynów *"za rodowitą i starożytną szlachtę polską"*, wnosząc ich imiona do pierwszej części ksiąg szlachty Guberni Litewsko-Wileńskiej. (CPAH Litwy w Wilnie, f. 391, z. 8, nr 2596, s. 259-264). W tymże okresie Jacynowie mieszkali w powiatach: dziśnieńskim, wileńskim, wilejskim. (CPAH Litwy w Wilnie, f. 391, z. 1, nr 914;

f. 391, z. 4, nr 1132; f. 391, z. 7, nr 4117; f. 391, z. 9, nr 2533).

Wywód familii urodzonych Jacynów herbu własnego z 15 lipca 1804 roku podaje, iż *"ta familia używająca herbu Jacyna (na tarczy w polu czerwonym podkowa być powinna barkiem do góry obrócona, w której środku po lewej stronie półtora krzyża, po prawej równej wielkości z krzyżem strzała, żelezcem do góry obrócona) od dawnych czasów w zaszczytach urodzenia szlacheckiego zostając i prerogatywy temu stanowi przyzwoite piastując do dziś dnia trwa..."*.

Protoplasta Kazimierz Jacyna właściciel dóbr Dowgiałowszczyzna, około roku 1690 sądził się o nią w Głównym Trybunale Litewskim z Janem Hudowiczem i miał syna Jana, ten zaś - Michała, Wawrzyńca, Tadeusza i Andrzeja etc.

W 1804 roku Jerzy, Wincenty, Ignacy, Jan, Andrzej, Stanisław i dalsi Jacynowie uznani zostali przez heroldię *"za rodowitą i starożytną szlachtę polską"* z wniesieniem ich imion do pierwszej części Ksiąg Szlachty Guberni Mińskiej (Historyczne Archiwum Narodowe Białorusi w Mińsku, f. 319, z. 1, nr 37, s. 101-102).

Także Hipolit Stupnicki podaje, iż jest to *"dom starożytny, biorący swoje pochodzenie z Onoszków"*.

Jacynowie byli potwierdzani w rodowitości przez zgromadzenie deputatów szlacheckich w Mińsku w latach: 1804, 1817, 1840, 1849 (Historyczne Archiwum Narodowe Białorusi w Mińsku, f. 319, z. 2, nr 47, 48, 66).

JACZEWSKI herbu Leliwa. Notowani od około 1550 roku.

Stanisław Zieliński w książce *Wybitne czyny Polaków na obczyźnie* (Wilno 1935, s. 65) pisze: *"Jaczewski Leonard, ur. 1858-1916, inżynier górniczy; badał z ramienia gabinetu carskiego złoża złotonośne i zjawisko ziemi wiecznie zmarzłej w Azji Środkowej i na Syberji, urządził stacje meteorologiczne w wielu miejscowościach, starając się w nich osadzać Polaków"*.

JAGODOWSKI herbu Korczak; z Małopolski przenieśli się do Ziemi Czernihowskiej, a stamtąd do Moskwy.

JAGODZIŃSKI herbu Korwin i Ślepowron. Trudno byłoby jednoznacznie ustalić, gdzie znajdowało się pierwotne gniazdo tego rodu.

Seweryn Uruski (*Rodzina*, t. 5, s. 322) podaje: *"Jagodziński herbu Ślepowron i Korwin. Dawna zagrodowa rodzina w północnem Mazowszu"*. Później występowali też w województwie kaliskim i poznańskim. O Jagodyńskich vel Jahodyńskych herbu Korwin tenże autor pisze: *"Jest to gałąź rodziny mazowieckiej Jagodzińskich, herbu Ślepowron, która już w XV stuleciu, osiedliwszy się w Bełzskiem zmieniła herb Ślepowron na Korwina, a nazwisko Jagodziński na Jagodyński vel Jahodyński"*.

Tomasz Święcki w dziele Historyczne pamiątki znamienitych rodzin i osób dawnej Polski (t. 1, s. 93) podaje w jednym zdaniu: *"Jagodyński Stanisław, herbu Korwin, w Bełzkiem, pisał wiele dowcipnych wierszy."*

Pan Andrzej Jagodziński w listopadzie 1530 roku był świadkiem ugody granicznej między książętami Wasylem a Andrzejem Sanguszkami. (*Archiwum Sanguszków*, t. 3, s. 367).

Kaspar Jagodziński, sędzia ziemski bełzki, oraz jego syn Laurenty figurują w księgach sądu chełmskiego w roku 1609. (*Akty izdawajemyje Wilenskoju Archeograficzeskoju Komissijeju*, t. 23, s. 14-15).

Paweł Jagodziński, szlachcic, zamieszany był w 1636 roku w sprawę o najazd na cerkiew prawosławną w Chełmie. (tamże, s. 106).

Andrzej Jahodyński w 1647 roku był miecznikiem woj. bełzkiego.

Jan Stanisław Jagodziński został 12.IX.1690 obrany przez sejmik Ziemi na poborcę podatków (*Akta... z archiwum ziemskiego we Lwowie*, t. 24, s. 484, Lwów 1931).

Ksiądz Jagodowicz, oficjał warszawski, był w 1661 roku członkiem komisji sejmowej do określenia granic Kamieńca Mazowieckiego. (*Volumina Legum*, t. 4, s. 33).

Pan Paweł Jagodziński w 1661 roku, szlachcic z okolic Kobrynia, figuruje w księgach grodzkich brzeskich jako świadek rozprawy o zabójstwo (*Akty izdawajemyje...*, t. 18, s. 416).

Mikołaj Jagodziński, kapłan kościoła w powiecie chełmskim, *"ecclesiae Uhruscensis"* wspomniany jest przez źródła pisane około roku 1715.

"Jegomość pan Alexander Jagodyński na koniu karogniadym, z szablą, pistoletami" stanął do popisu szlachty powiatu grodzieńskiego piątego października 1765 roku.

W. Nekanda Trepka (*Liber chamorum*, s. 171-172) pisze o dwóch plebejskich rodzinach togo nazwiska: *"Jagodziński nazwał się Wojciech, Jagody chłopa syn ze wsi Jadownik za Bochnią trzy mile. Ten służył p. Janowi Krzyżtoporskiemu w sieradzkiej ziemi r. 1633. Szlachcicem zwał się.*

Jagodziński, z Wilna miejski synek. Służył p. Balowi w przemyskiej ziemi circa 1631. Ranił był w Przemyślu p. Biereckiego w mięsopusty i wsadzono go. Wtem balwierczykowie dwa wędrowni z Wilna poznali go, których on bardzo prosił, aby go nie wydali, bo on szlachcicem się udawał być z Kujaw, ale oni niektórym w Przemyślu powiedzieli, że był z Wilna. Ten jak z więzienia wyszedł, gdzie indziej służył w przemyskiej ziemi".

Jeden z tego rodu był bliskim współpracownikiem imperatora Piotra I Wielkiego.

JAGUŻYŃSKI herbu Korwin. Fundamentalne źródło węgierskie podaje: *"Jagużynski herbu własnego. 1600 w Litwie, od 1731 hrabiowie rosyjscy. Wyemigrowali do Rosji"*. (Stefan Graf von Szydlow-Szydlowski, Nikolaus R. von Pastinszky, *Der polnische und litauische Hochadel*, Budapest 1944, s 45).

Baltisches Wappenbuch Carla Arvida von Klingspora i profesora A. M. Hildebrandta (Stockholm 1882, s. 48) podaje wizerunek herbu grafów Jagużyńskich. Jest to herb polski znany jako Korwin, zaopatrzony w dekoracyjne dodatki. Autorzy tak zresztą i klasyfikują (tekst, s. 78) ten ród: *"Polnischer Adel"* - *"szlachta polska"*,

dodając, że od 1731 roku rodzina miała tytuł hrabiów rosyjskich.

Z tego rodu wywodził się Paweł Jagużynski, przyjaciel i współpracownik cesarza Rosji Piotra l Wielkiego.

Sowietskaja Istoriczeskaja Encikłopedija (t. 16, s. 843-844, Moskwa 1976) pisze: *"Jagużyński Paweł Iwanowicz (1683 - 6.IV.1736), hrabia (1731) - rosyjski działacz państwowy i dyplomata, generał - anszef (1727). Urodził się w Polsce, później ojciec jego wyjechał z rodziną do Moskwy i był muzykiem w kirce luterskiej. Od 1701 służył w gwardii, należał do najbliższego otoczenia Piotra l, wykonywał zadania dyplomatyczne. W 1719 r. brał udział w Kongresie Alandzkirn, w latach 1720/21 - posłannik w Austrii. Wyróżniała go prostolinijność, uczciwość i nieprzekupność, cechowała niestrudzoność w pracy. Od stycznia 1722 jest generał-prokuratorem Synodu, próbuje walczyć ze złodziejstwem i innymi nadużyciami służbowymi. Po zgonie Piotra l był zmuszony lawirować między zwalczającymi się nawzajem dworskimi koteriami. W 1726/27 ambasador w Polsce. (...) W 1731/34 ambasador w Prusach, od 1735 gabinet-minister"*.

Jagużyński sugerował pobieranie opłaty za zwiedzanie Kunstkamery i za korzystanie z Biblioteki Petersburskiej, ale Piotr I energicznie się temu sprzeciwił, słusznie uważając, że trzeba unikać najmniejszych zniechęcających do nauki i kultury posunięć w kraju jeszcze ciemnym i niewyrobionym. (Por.: S. P. Łuppow, *Kniga w Rossi w pierwoj czietwierti XVII wieka*, Leningrad 1973).

W sumie genealodzy rosyjscy są zgodni co do pochodzenia tej rodziny. Jeden z nich pisze: *"Ród hrabiów Jagużyńskich pochodzi od Jana Jagużyńskiego, który był majorem w 1813 roku"*. Hrabiami są od 1731 roku. (S. Wasiljewicz, *Titułowannyje rody Rossijskoj Impierii*, t. 1, s. 135).

JAKIMOWICZ herbu Drya odm.; ród rosyjski polskiego pochodzenia, przesiedlili się z Ukrainy do Rosji w 1716 roku.

JAKOWLEW herbu własnego. Byli w XIX wieku potwierdzani w rodowitości szlacheckiej przez heroldię wileńską. (CPAH Litwy w Wilnie, f. 391, z. 7, nr 1261).

JAKUBOWSKI. Ten dom należał do najbardziej rozgałęzionych i znanych w całej dawnej Rzeczypospolitej, chlubnie się zapisał w najrozmaitszych dziedzinach polskiego życia publicznego. Informacje o nim są dostępne w wielu zbiorach archiwalnych Polski, Białorusi, Ukrainy, Litwy i Rosji.

Gniazdem pierwotnego pochodzenia rodu Jakubowskich herbu Topór (najbardziej zasłużonych) była miejscowość Jakubowice, parafia Proszowice, powiatu ongiś miechowskiego.

"Jakubowski, coquus dni regis", figuruje w zapisach rachunkowych dworu króli Władysława Jagiełły z lat 1393-1394. (Por.: *Pomniki dziejowe wieków średnich*, t. 15, s. 165, 208, Kraków 1896).